

Ex Bibl.
Provt N. O. Ursin
1925.

A. M. P.

A B C.

Suomenkielinen ja Norjankielinen Aapinen

toiffo

Ensimmäinen lukukirja Suomalaisen lapfille.

Tämä kirjja maksaa pöörutuna 8 fiffinfia.

Kriřtianiofja.

Präntätty Bröggerin ja Chriřtiin kirjapräntiofjā.

1867.

Fb

494.541

Koulun Opettajille.

Rakkaat koulu-vanhemmat! Koska lapsi on oppinut puse-taveja tuntemaan ja pitää alkeman tapauksia yhteen sanaksi laskemaan ja sanoja tarkoitukseksi, niin ota siitä tarikka waari, että lapsi ymmärtää joka sanan ja tarkoituksen, jonka hän lukee. Sen tähden olen kokenut kirjoittaa tähän kirjaan ainoastaan senkaltaisia sanoja ja tarkoituksia, joitten olen luullut koskevan Suomalaisen lapsia. Huomaitte myös tässä, että ne lapset, jotka kirjoja lukevat kotona vanhempainsa eli muitten avun kautta, ymmärtävät mitä he lukevat, olisiko se sitten Suomen- eli Norjan-kieltä. Jos huomaitte, että joku lapsi ei olisi ymmärtänyt, mitä hän on luenut kotona, niin anna hänen sen uudestaan lukea sinun edessäsi koulussa. Muista ja muistuta myös vanhemmille, että jota kauvem-min lapsi lukee, lukunsa ajattelematta ja ymmärtämättä, sitä vaikeampi on se sen jälkeen saada häntä siihen, että hän ymmärtää, mitä hän lukee; mutta jota varemmin lapsi harjoittelee ajattelemaan ja ymmärtämään sitä, jota hän lukee, sitä huokiammasti menee senjälkeen hänen lukunsa ja sitä kevi-ämmästi hän myös senjälkeen oppii sekä lukemaan uutta että ymmärtämään ja muistossa pitämään sen, jonka hän tarvitsee tietää autuudessaan.

F.b. 1307

Äännekkiset Päästävät (Vokaalit).

1.

a e i o u y ä ö.

Äännettomät, eli muitten seuraassa ääntävät
Päästävät (Konsonantit).

2.

b c d f g h j k l m n p q r s t v x z.

3.

a b ä f e c m i p v h j o g v
q l n ö s s f u r d z t w.

4.

a b c d e f g h i j k l m n o p q
r s s t u v w x y z ä ö.

Selvlyd (Vokaler).

1.

a æ e i o u y aa ø.

Medlyd (Konsonanter).

2.

b c d f g h j k l m n p q r s t v x z.

3.

a b æ f e m i p v h j o g v
l n ø s s f u r d t e aa.

4.

a b c d e f g h i j k l m n o p
r s s t u v y aa æ ø.

5.

Tavunharjoituksia.

b	ab	eb	ib	ob	ub	yb	äb	öb
c	ac	ec	ic	oc	uc	yc	äc	öc
f	af	ef	if	of	uf	yf	äf	öf
m	am	em	im	om	um	ym	äm	öm
p	ap	ep	ip	op	up	yp	äp	öp
v	av	ev	iv	ov	uv	yv	äv	öv
g	ag	eg	ig	og	ug	yg	äg	ög
t	at	et	it	ot	ut	yt	ät	öt
d	ad	ed	id	od	ud	yd	äd	öd
l	al	el	il	ol	ul	yl	äl	öl
n	an	en	in	on	un	yn	än	ön
r	ar	er	ir	or	ur	yr	är	ör
s	as	es	is	os	us	ys	äs	ös

5.

Stavespølses.

b	ab	eb	ib	ob	ub	yb	aab	æb	øb
c	ac	ec	ic	oc	uc	yc	aac	æc	øc
f	af	ef	if	of	uf	yf	aaf	æf	øf
m	am	em	im	om	um	ym	aam	æm	øm
p	ap	ep	ip	op	up	yp	aap	æp	øp
v	av	ev	iv	ov	uv	yv	aav	æv	øv
g	ag	eg	ig	og	ug	yg	aag	æg	øg
t	at	et	it	ot	ut	yt	aat	æt	øt
d	ad	ed	id	od	ud	yd	aad	æd	ød
l	al	el	il	ol	ul	yl	aal	æl	øl
n	an	en	in	on	un	yn	aan	æn	øn
r	ar	er	ir	or	ur	yr	aar	ær	ør
s	as	es	is	os	us	ys	aas	æs	øs

6.

b	ba	be	bi	bo	bu	by	bä	bö
c	ca	ce	ci	co	cu	cy	cä	cö
f	fa	fe	fi	fo	fu	fy	fä	fö
m	ma	me	mi	mo	mu	my	mä	mö
p	pa	pe	pi	po	pu	py	pä	pö
v	va	ve	vi	vo	vu	vy	vä	vö
h	ha	he	hi	ho	hu	hy	hä	hö
j	ja	je	ji	jo	ju	jy	jä	jö
g	ga	ge	gi	go	gu	gy	gä	gö
k	ka	ke	ki	ko	ku	ky	kä	kö
d	da	de	di	do	du	dy	dä	dö
t	ta	te	ti	to	tu	ty	tä	tö
l	la	le	li	lo	lu	ly	lä	lö
n	na	ne	ni	no	nu	ny	nä	nö
r	ra	re	ri	ro	ru	ry	rä	rö
s	sa	se	si	so	su	sy	sä	sö

6.

b	ba	bæ	be	bi	bo	by	baa	bø
f	fa	fæ	fe	fi	fo	fy	faa	fø
m	ma	mæ	me	mi	mo	my	maa	mø
p	pa	pæ	pe	pi	po	py	paa	pø
v	va	væ	ve	vi	vo	vy	vaa	vø
h	ha	hæ	he	hi	ho	hy	haa	hø
j	ja	jæ	je	ji	jo	jy	jaa	jø
g	ga	gæ	ge	gi	go	gy	gaa	gø
k	ka	kæ	ke	ki	ko	ky	kaa	kø
d	da	dæ	de	di	do	dy	daa	dø
t	ta	tæ	te	ti	to	ty	taa	tø
l	la	læ	le	li	lo	ly	laa	lø
n	na	næ	ne	ni	no	ny	naa	nø
r	ra	ræ	re	ri	ro	ry	raa	rø
s	sa	sæ	se	si	so	sy	saa	sø
h	hva	hvæ	hve	hvi	hvo	hvy	hvaa	hvø

7.

ka, kaa, ke, kee, ki, kii, ko, koo, ku, kuu, kō,
 kōö, ky, kyy, ja, jaa, a no, e lo, o ta, ka na,
 ma, maa, me ri, my, myy, myy ri, pa ta, pe rä,
 pii, pika, pii ka, pu la, pō ly, pyy, pyy ry, po ro,
 na, naa li, ne ro, ni va, no lo, ny ky, sa ta,
 so ta, su lo, si ka, sii ka, su si, suu si, sy lä,
 syy lä, sa ra, Saa ra, sō, ta lo, tii ra, ti la,
 tu li, tuu li, to ra, mies, suo, puu, kuin.

8.

A	B	C	D	E	F	G	H	I
a	b	c	d	e	f	g	h	i
K	L	M	N	O	P	Q	R	S
k	l	m	n	o	p	q	r	s
T	U	V	X	Y	Z	Ä	Ö	
t	u	v	x	y	z	ä	ö	

Kuin Norjankielen puustavi e tulee seisomaan a o u
 edellä, niin se luetaan E, mutta e i edellä se luetaan kuin
 s. ch luetaan kuin f; ph kuin f, ja x kuin ks.

7.

ko, kœ, bi, æg, taa, ar, hœ, or, sœ, is, tœ,
 œl, by, aas, ly, ur, aar, eg, œ re, ha ge, si de,
 aa re, ly de, sœ de, ka ge, dœ re, hu se, re de,
 ry pe, ug le, ha re, ha le, my re, vi se, pi ge,
 kœ ne, ta le, lœ se, pe ge, maa le, a ge, hœ re,
 ha ve, lœ be, jeg, du, han, laa, dœr, væg, tag,
 bod, hat, saar, fœd, ryg, man, dyr, saar, top,
 væv, net, syl, gaas, rœv, kat, nok.

8.

A	B	C	D	E	F	G	H	I
a	b	c	d	e	f	g	h	i
K	L	M	N	O	P	Q	R	S
k	l	m	n	o	p	q	r	s
T	U	V	X	Y	Z	Æ	Ø	
t	u	v	x	y	z	æ	ø	

J sä äi ti Ju ma la me ri us ko o vi pie ni
 e mo pel ko pys sy pa ha het ki pe sä seu ra
 van tut Baa las ot sa ai ka Mi jä Pe rä kas tet
 ku va kun ni a Ki vi Ke sä Ke vät Lap si Me ri
 Mit ta mut ta Pap pi Mie mu Baa ra Syy lä
 Un tu a Ha lu He po Her ra Al li Hen ki He te
 Bu o si Jänkä Jo ki Or si A ja tus Jo Al ka
 Jöl lä Kir ves Se tä J din Aa mu Huo net
 U me Tu li Kuf ki Tul va tyh jä vir ta Pai no
 et tä Tau lu Temp li syy töin Kum pu Kar ja
 J lo Vil la Jä sen Eri to Naa ni Roi vu
 Lau lu Laf so Oh ja Kuf ka Pes ki An na
 Mi mi Lepo Bar si Nah ka Mis ka Luo to Veit si
 Näl kä Naa li Ar mo Ero käs ty Pa lo Neu vo
 Al kä Tie Ka ta ja hei ko Mi ta Mit ki Hau ta
 Bar viß ko Na ha Pak suus Hel ma Us ko
 Lap pa lai nen A ka na Paik ka A si a Ka ko
 Lam mas A sen to Bi ha Sa pa ra Sel kä
 Seu ra Su ka A si a Sa to Tan ner Sel va
 Kan ta pää Pie ni Hän tä Hon ka Ke si J sä
 Be si Kyn si Kuu ra Mi ja Syl sy Kuf ku
 Se tä.

Ja der Mo der Gud Hav Tro Dor li den Mor
 bro der Frygt Vos se ond Ti me Ne de Sel skab
 Ban te Hval fist Pande Tid Far far En de Daab
 Bil led U re Steen Som mer Baar Barn So
 Maal men Præst Fryd Fjeld Finne
 Duun Lyst Hest Her re Hav el Liv Ril de
 Nar Myr Elv Pin de Tan ke Nat Hus tru
 om Nat ten Of se Far bro der Mary Mor gen
 Hus Veir Fld Rok Flom if kun Flod
 Lyng de at Tav le Tem pel sa ges løs Hoi de
 Hjorb Glæ de Uld Lem Pagt Tran
 Birk Sang Dal Tom Blomst En ke
 An ne Navn No Skast Skind Rakke D Kniv
 Hunger Hvid ræv Naa de Alf sted Be fa ling Brand
 Naad Brud gom Vei E ne svag Strid Svo
 vel Grav Krat Pen ge Dyl tel se Skjød Tro
 Lap No ne Sted Ti den de Star
 Sant Bo sted Bre de Ha le Nyg
 Samfund Slægt Sag Væst Tum klar
 Hæl li den Ha le Ju ru Hud Fa der
 Vand Klo Miin Pat te Høst Stru be
 Far bro der.

9.

A su a E lää an taa En ke li Ju ma la Jh met
 Jh mi nen Mies vä he tä pe loit taa Pol ku
 Ty ö lyp sää am pu a wa pah taa kon ta ta Pur
 jes Pius ta vi Baa te py sy ä tuo da tar jo ta
 var ti oi ta mah taa Pors tua vie tel lä ha ka ta
 ve tää maf saa kää nää ta ka sin et sy ä
 ö ris tä ot taa käy dä väis tää vi ri ä hui la ta
 ju tel la vil kas He voi nen es tää ly kä tä
 ra ken taa hir mui nen kuol la usko a ta jai nen
 ty ven ky sy ä loh dut taa ym myr käi nen juo da
 luul la hir mui nen syö dä vas ta ha koi nen Ke sä
 ku to a käs kiä sen tää kuul la i kä vä lay sen lay si
 ke syt tää lu ki tä pai naa juo da li ha kas Leif ki
 Tau lu Temp pe li not kis tua vä läh tää lif kua
 le vit tää rau hal li nen kas tu a kis ko a o hut
 ir vis tää näl ky ä voit taa pu ka ta e roit
 taa ri kas Nu ko us hie ro a äh ky ä am pu a
 pi me ä kui va ta siir ty ä mur ha ta suut tu a
 kas vaa soi ma ta su his ta lyö dä sa no a
 mu ser taa hii pi ä si to a lyö dä koo ta is tu a
 jy ris tä pin goit taa py sä yt tää Sauk ko Bel
 jen lap si.

9.

Bo le ve gi ve En gel Gud Un der
 Men ne ste Mand for mind stes stræm me Sti
 Nr bei de mæl ke sty de frel se kry be Segl
 Bog stav Klæ de bon for bli ve brin ge til by de
 vog te maat te Sval nar re hug ge
 dra ge be ta le ven de til ba ge fei le
 brø le ta ge gaa vei e flit tig gli de
 smæk ke hur tig Hest hin dre sto de
 byg ge for fær de lig dø tro jævn
 ro lig spør ge trø ste rund drik ke
 me ne gru e lig spi se gjen stri dig Som me ren
 væ ve be fa le fly ve hø re kje de lig Bar ne barn
 tæm me luk ke tyn ge la de kjød fuldæg
 Tav le Tem pel bli ve smi dig glim te rø re
 sig ud bre de ro lig bli ve vaad slæk ke
 tynd gri ne hum gre vin de sto de skil le
 rig Bon gni de ston ne sty de
 mørk tør re flyt te myr de vre des
 vok se skjæn de su se slaa si ge
 snu se smy ge bin de slaa sam le sid de
 tord ne spæn de stand se Od der Bro der
 barn.

10.

Jan kait fi nen e päil lä en mus taa ih meel li nen
 ul ko nai nen vä he tä pa e ta puol lus taa Vi tas
 Puus ka vii py ä vas ta ta ha ka ta Toi mi tus
 Mat so läyt tää it sen jä mi ta ta my hyi lä
 muu ta mat Vi hol li nen voi mal li nen vi ri äs ti
 Ver ta us ha lu hä täi nen Hel lum tai pil ka ta
 ne ro kas La ke us nöy rä Poh du tus kää n ty ä
 Guu ta lai nen kas taa ker jä tä lie ha koi da
 Jan ke us Ru nin gas kun ni al li nen tar vi ta
 pak su Il ma hoi taa Tun mus tus ty ty väi nen
 Lau an tai au kais ta on nel li nen Lu pa us
 luon nol li nen lui kas Ruo ka nu ris taa
 pu ka ta ra kas taa kun ni al li nen Kristillinen
 Ru ko us Suo ma lai nen Tor ni tark ka he del-
 mäl li nen Se li tys is tu a ko ris taa.

11.

ai au ei eu ie in uo oi ou äi äy öy

Jää Sie lu Ki el to Kor kia Tou ko kuu
 Ri hal li nen O ma tun to ku fin mat kus taa
 Luon to He von tu li Mei si lum Il ma ol la va-

10.

e vig twiv le spaa un der lig ud vor tes
 for mind stes flyg te for sva re Bid je
 Pust no le sva re hug ge For ret ning
 Be ta ling op fø re sig maa le smi le
 nog le Fi en de mæg tig flit ti gen Vig nel se
 Be gjær lig hed nød li den de Pint se baa ne
 op find som Slet te ly dig Trøst om ven de
 sig Jo de dø be tig ge log re
 Fæng sel Kon ge hæ der lig be hø ve
 tyf Luft plei e Be fjen del se til freds
 Lo ver dag aab ne lyf fe lig Lof te
 na tur lig glat Mad knur re
 sto de el ste re de lig fri ste lig
 Bøn Fin Torn spar som frugt bar
 For kla ring sæt te sig smyk ke.

11.

ei ai au ou oi

Jis Sjel Mæg tel se Hoi Mai Maa ned
 kjø de lig Sam vit tig hed en hver rei se
 Na tur Nord lys Laar been Luft pas se

roil laan Röy si Tik ka ve lan a lai nen kau-
his tu a Tie Päi vä pais tet Pa ta tyh mä
oi kein sil mä tä Pää kel vol li nen kump pa ni
Hen ki Bar jo Sääs ki re hel li nen.

12.

Lai va ka jah taa Ka ner va Kump pa ni
Su mu Huuh ka ja nau raa Si ka Syy lä
val mis taa nah ka lyö dä kām me nel lä
heif ko Las tu fi he rä mä reh ti ä roi to
roh ki a Hei nä kuu nuus ki a kas tu a vet-
ty ä i so Va lin kau ha Tu pa me lu ta
mas kut taa puis taa sär pi ä Kris tus Kris-
til li nen Kruu nu Kol leh ta Kat kis mus Kei-
sa ri Lu ku Kump pas si Kaup pi as.

13.

Aslak Naprami Antti Brita Bergen Bispa
Dorte Taneli David Cero Ella Evangelium
Kunnari Kunnilla Heikki Hannu Jvari Jouni
Jsko Jaakko Kaisa Kaari Lassi Mikal
Marit Niku Olli Pekka Rasmus Raudna

paa Tong Haf te spet skyl dig gy se
Bei Sol skin Gry de dum
bent vi ne Ho ved du e lig Led sa ger
Aan de Skyg ge Myg ret sin dig.

12.

sp sm sn st sl sk sr dr fl.

Skib gjen ly de Lyng Kam me rat
Skaad de Ug le skrat te Swin Vorte
be re de Skind flaa med flad Haand
spæd Spaan fru set drøv tyg ge rap
djerv Ju li Maa ned smu se blive vaad og
blød stor Støbe ste Stu e lar me
smat te ry ste slur pe Kri stus kri-
ste lig Kro ne Kol left Kat e kis mus Kei-
ser Ka pi tel Kom pas Kjøb mand.

13.

Aslak Abraham Anders Birit Bergen Biskep
Dorte Daniel David Erik Elen Evangelium
Gunnar Gunhild Henrik Hans Jver John
Jnger Jsaak Jakob Katrine Kari Lars Mikal
Marit Nils Ole Peder Rasmus Ragnvald

Samson Saara Tuomas Toori Vuoli Zo-
ropaapeli Tiainen.

14.

Luku=merkit.

, komma ; puolikolon ; kertoma merkki
 . Loppu merkki ! Toivotus merkki
 ? kysymys merkki = tavuu merkki
 — ajatus merkki () Sulku merkki.

Koska sentkaltaisia merkkejä tulee, siinä pitää ihmisen lukeisajania
 vähäisen pysähtyä, pitemmän aikaa loppu merkin jälkeen ja lyhimmän
 komman jälkeen.

15.

Luku=kappaleita.

Suku.

Äijä	Ämmi	Isä	Äiti	Van-
hemat	Beli	Sisar	Poika	Lapsi
Setä	Eno	Täti	Äitän sisar	Appi
Wävy	Anoppi	Minä		Nato
Lanko	Isäpuoli	Äitipuoli	Velipuoli	
Sisarpuoli.				

Samson Sara Thomas Thore Ole Zo-
robabel Sifst.

14.

Læse=Tegn.

, Komma ; Semikolon ; Kolon
 . Punktum ! Udraabs=Tegn
 ? Spørgsmaals=Tegn = Delings=Tegn
 — Tankestreg () Parenthes.

15.

Læse=Stykker.

Familie.

Bedstefader	Bedstemoder	Fader	Moder	For-
ældre	Broder	Søster	Søn	Datter
Barn	Farbroder	Morbroder	Faster	Moster
Swigersfader	Swigersøn	Swigermoder	Sønnekone	Swigerinde
Swoger	Stedfader	Stedmoder	Stedbroder	Stedsøster.

16.

Ihminen.

Pää Otsa Ohimmoiset Nenä Silmät Korvat
 Paakat Leuka Muoto eli Kasvot Kieli Huulet
 Niska Hiuksiset Kaula Kurkku Rinta Sydän
 Olkapää Käsi Vatsa Jalat.

17.

Maa.

Metsä Tunturi Vaara Vuorenkukkulat Louhikot
 Kummut Laajat Laeudet Mäet Kivet Dukat
 Puita: Ruusi Mänty Koivu Haapa Maita
 Paju Pihlaja Baiwasvarpu Baiwaskoivu Kataja
 Tuomi Leppä. Eläimiä: Hevonen Sonni
 Lehmä Vasikka Poro Jaara Lammas Puffi
 Keituri Karitta Sika Koira Kissa. Petoja:
 Karhu (Kontio) Susi eli Hukka Jäms
 Ahma Kettu Naali Jänis Drava Kärppä
 Peura ja niin edespäin. Lintuja: Kotka
 Haukka Huuhkaja Kaarne eli Korppi Vares
 eli Varis Metto Koppelo Miekko Tuntuririikko

16.

Mennesket.

Hoved Pande Tindinger Næse Dine Dren
 Kinder Hage Ansigt eller Anlet Tunge Læber
 Nakke Hovedhaar Hals Strube Bryst Hjerte
 Skulder Haand Mave Fod.

17.

Land.

Mark Fjeld Bjerg Fjeldtinder Fjyer
 Hoie Dale Slette Bakker Stene Skove.
 Træer: Gran Furu Birk Asp Sælje
 Vidie Rogn Kjærringtræs Fjeldbirk Eger
 Hæg Ulber. Dyr: Hest Oks
 Ko Kalv Ren Bæder Sau Bue
 Ged Lam Svin Hund Kat. Vilde
 Dyr: Bjørn Uls eller Graabeen Gaupe
 Jærv Ræv Hvidræv Hare Fjorn Røskat
 Vildren o. s. v. Fugle: Dren
 Høg Ugle Ravn eller Korp Krage
 eller Kraake Tiur Røi Rype Fjeldbrye

Pulmunen Tiffa Varpunen Peltokana Kuovi
Sakana Joutsen Hanhi Tohtaja Kaakkuri Alli
Suorsa ja monta ufiampaa.

18.

Vesi.

Alapa Meri Järvi Suanto Lampi Kaivo Virta
Joki Oja Hetet. Kaloja: Baalas Baakina
Pallas Turška Saita Lohi Taimen Madet
Rautu Ahven Merikala Jokitkala Järvikala
Hyljet.

19.

Taivas.

Pilwet Selväilmä Ukonnuoli Sabet Lumi
Lumiräntä Rakeita Tuiska Tihkusadet Sumu
Kuura Revontuli Taivaankaari Namukoitto
Iltakoitto Aurinko Kuu Tähdet Kiertotähdet
ja Piikkumattomat tähdet Kointähti (Iltatähti)
Päiväpäiset Kuuvälo.

20.

Hiili	on	mustaa
Lumi	on	valkiaan

Snespurv Haffespjet Spurv Heilo Spove
Kjeld Svane Gaas Immer Lom Havel
And og mange flere.

18.

Vand.

Har Sjø Indsjø Kjen Dam Brønd Flod
Elv Bæk Kilde. Fiske: Hval Sverdfisf
Fløndere Torst Sei Lax Drret Lake
Røie Abor Sjøfist Elvefist Ferskvandsfist
Sælhund.

19.

Himmel.

Skyer Klarveir Lynild Regn Sne
Slud Hagel Snefog Dug Taage
Rim Nordlys Regnbue Morgenrøde
Aftenrøde Solen Maanen Stjernerne Planeter
og Fjirstjerner Morgenstjerne (Aftenstjerne)
Solskin Maaneskin.

20.

Kul	er	sort
Sne	er	hvid

Veri	on	punaista
Ruoho	on	vihreäistä
Rikki	on	keltaista
Taivas	on	sininen
Hevoinen	on	suuri
Hiiri	on	pieni
Tunturi	on	korkea
Kanerva	on	matala
Järvi	on	leveä
Salmi	on	kaitainen
Pallo	on	ympyräinen
Pöytä	on	lapea
Meri	on	syvä
Dja	on	matala
Pyijy	on	raskasta
Höyhen	on	keveä
Rivi	on	kova
Untua	on	pehmiää
Tuli	on	kuuma
Jää	on	kylmä

Blod	er	rødt
Græs	er	grønt
Svovl	er	gult
Himmelen	er	blaa
Hesten	er	stor
Musen	er	liden
Fjeldet	er	høit
Lyngen	er	lav
Sjøen	er	bred
Sundet	er	smalt
Kuglen	er	rund
Bordet	er	fladt
Havet	er	dybt
Bækken	er	grund
Bly	er	tungt
Fjeder	er	let
Stenen	er	haard
Dun	er	blød
Flden	er	hed
Isen	er	kold.

21.

Monenlaisia ääniä.

Tuuli sushisee. Meri pauhaa. Tuli titisee.
 Kulkuihin helisee. Ukoinen jyrisee. Eläin-
 ten ääni on monenkaltaisen: Hevoinen hiruun.
 Lehmä ammuu. Poro roukkuu. Hiiri vinkuu.
 Susi ulvoo. Kiekkoo nauraa. Käki kikkuu.
 Kaakkuri parkuu. Muutamia linnut laulavat.
 Minä ja muut ihmiset taitavat puhua, huutaa,
 huiskuttaa, parhua, nauraa ja itkeä. Mitä
 itku minua huolettaa, mutta hänen laulu
 iloiseksi saattaa. Ihmiset ja eläimet taitavat
 nähdä, kuulla, haistaa, maistaa ja tuntea.

22.

Päiväin ja Kuukautten nimet.

Sunnuntai, Maanantai, Tiistai, Keskiviikko,
 Tuorustai, Perjantai, Lauantai. Tammi kuu.
 Helmi k. Maalis k. Huhti k. Touko k.
 Kesä k. Heinä k. Elo k. Syys k.
 Loka k. Marras k. Joulukuu.

21.

Forskjellige Slags Lyd.

Binden suser. Havet bruser. Jlden knitrer.
 Bjelden flinger. Tordenen brager. Dy-
 renes Stemme er forskjellig: Hesten vrinsker.
 Koen brøler. Renen grynter. Musen piber.
 Ulven tuder. Ryppen stratter. Gjengen galer.
 Kommen skriger. Nogle Fugle synge.
 Jeg og andre Menneſker kunne tale, raabe,
 hviske, skrike, le og græde. Min
 Moders Graad bedrøver mig, men hendes Sang
 glæder mig. Menneſker og Dyr kunne
 se, høre, lugte, smage og føle.

22.

Dagenes og Maanedernes Navne.

Søndag, Mandag, Tirsdag, Onsdag,
 Torsdag, Fredag, Lørdag. Januar Maaned.
 Februar M. Marts M. April M. Mai M.
 Juni M. Juli M. August M. September M.
 Oktober M. November M. December M.

23.

Liikunto ja Työ.

Minä olen nähnyt eläviä ja hengettömiä kappaleita liikkuvan monella tavalla. Joki juoksee. Kivi vajaa vedessa, mutta puu uihi pöällä. Sadet putoa alas pilvistä. Savu nousee ylös ilmaan. Meri nousee ja laskee. Eläinten liikunto on myös monenkaltaisen. Poro kävelee, juoksee ja lauloo. Taitaako joku muu eläin tehdä sillä lailla? Jänäs huikkaa. Drava kiipii puihin. Kärmet matelee. Pinnut lentävät sukkelammasi kuin eläimet juoksevat. Kala uihi. Ihmiset taitavat tehdä monenkaltaisia töitä. Rautio (seppä) takoo. Niskari höylää. Maanmies viljelee maata, hän kylvää ja lufkaa ja jauhtaa hyvän jauhoiksi. Vaimonpuolet neulovat, kehäävät ja kutovat. Koulu-lapset oppivat tavaamaan, lufemaan, kirjoittamaan ja lufua lufkemaan. Kouluuttaja opettaa. Pappi saarnaa, kastaa, ripittää ja vihki. Tu-

23.

Bevægelse og Arbeide.

Jeg har seet levende og livløse Ting bevæge sig paa forskjellige Maader. Elven rinder. Stenen synker i Vandet, men Træ flyder ovenpaa. Regnen falder ned fra Skyerne. Røgen stiger op i Luften. Havet stiger og falder. Dyrenes Bevægelse er ogsaa forskjellig. Renen gaar, traver og springer i Firsprang. Kan noget andet Dyr gjøre saa? Haren hopper. Skornet klatrer i Træerne. Ormen kryber. Fuglene flyve hurtigere end Dyrene springe. Fisken svømmer. Menneskene kunne udføre forskjellige Arbeider. Smeden smeder. Snedkeren høvler. Landmanden dyrker Marken, han saar og høster og maler Kornet til Meel. Kvinderne sy, spinde og væve. Skole-Børnene lære at stave, læse, skrive og regne. Skoleholderen underviser. Præsten prædiker, døber, konfirmerer og ægtevier. Dom-

mari tuomittee. Jumala näkee ja tuntee
kaikki ja hallitsee kaikkein ysi.

24.

Tarpeita.

Ihminen ei taida elää ruatta ja juomatta.
Ruuat ovat: Liha, Kala, Leipä, Voi, Juusto,
Suola, Ryyhi, Puuro ja monenkaltaiset
maanhebelmät. Juomat ovat: Mesi, Maito,
Kahvi, Olut j. n. e. Jos minä tahdon olla
tervet, pitää minun syödä ja juoda kohtuullisesti.
Tämän elämän ylöspidoksi viljelee ihminen
myös vaatteita. Vaatteet tehdään villasta ja
nahasta. Ihminen tarvitsee elääksensä myös
asennon. Elatus, vaatteet ja huonet ovat
ihmisen tähdellisemmät tarpeet.

25.

Ihmiset ja Eläimet.

Ihminen näkee silmillä, kuulee korvilla,
haistaa nenällä, maistaa suulla
ja tuntee koko ruumiillansa. Näkö, Kuulo,

meren dommer. Gud seer og kjender
Alt og hersker over Alle.

24.

Fornødenheder.

Mennesket kan ikke leve uden Mad og Drikke.
Spiser ere: Kjød, Fisk, Brød, Smør, Ost,
Salt, Bryn, Grød og mangeslags
Jordfrugter. Drikke ere: Vand, Mælk,
Kaffe, Ol o. s. v. Dersom jeg vil være
frisk, saa maa jeg spise og drikke med Maade.
Til dette Livs Opholdelse bruger Mennesket
ogsaa Klæder. Klæder gjøres af Uld og
Skind. Mennesket behøver ogsaa for at leve en
Bolig. Føde, Klæder og Huus ere
Menneskets vigtigste Fornødenheder.

25.

Mennesker og Dyr.

Mennesket ser med Øinene, hører med Ørene,
lugter med Næsen, smager med Munden
og føler med sit hele Legeme. Syn, Hørelse,

Haju, Maku ja Tunto kutsutaan ihmisen viideksi Aistiksi. Uslammilla eläimillä ovat myös samat viisi aistinta kuin ihmisellä. Uslammat eläimet kulkevat pää alaspäin ja katsovat alas maahan käsin, mutta ihminen kulkee pää pystyssä ja katsoo ylös taivasta kohden. Hevoinen, Poro, Koira ja monta muuta Eläintä juokse nopeammasti kuin Ihminen voi juosta. Lintu taitaa lentää ilmassa; ihminen ei. Kala taitaa uida paremmin kuin ihminen. Ihmiset eivät taida ollenkaan uida koska he syntyvät, mutta he täytyvät sen oppiman. Drava taitaa paremmin kiivetä puissa kuin ihminen. Moni eläin taitaa toimittaa usioita asioita paremmin kuin ihminen, mutta ihminen taitaa taas tehdä monta usiampata ja erinomaisempaa asiata kuin joku eläin. Ihmisen ruumis on paljon erinomaisemmasti rakennettu kuin eläinten ruumis.

26.

Hevoinen, Sonni ja Poro ovat väkevämmät kuin ihminen, mutta he tottelevat kuitenkin

Lugt, Smag og Følelse kaldes Menneskets fem Sandser. De fleste Dyr have ogsaa de samme fem Sandser som Mennesket. De fleste Dyr gaa med nedadvendt Hoved og se ned imod Jorden, men Mennesket gaar med opreist Hoved og ser op imod Himmelen. Hesten, Renen, Hunden og mange andre Dyr springe hurtigere end Mennesket formaa at løbe. Fuglen kan flyve i Luften; Mennesket ikke. Fisken kan svømme bedre end Mennesket. Menneskene kunne aldeles ikke svømme naar de fødtes, men de maa lære det. Jkornet kan bedre klatre i Træerne end Mennesket. Mange Dyr kunne udføre adskillige Ting bedre end Mennesket, men Mennesket kan igjen gjøre mange flere og kunstigere Ting end noget Dyr. Menneskets Legeme er meget kunstigere indrettet end Dyrenes Legeme.

26.

Hesten, Dfsen og Renen ere stærkere end Mennesket, men de alyde dog

ihmista. Hevoinen ja Sonni vetävät vaunuja ja Poro ahkionsa ja Hevoinen ja Poro kantavat myös takkoja heidän selkäänsä päällä. Sonni, Lehmä, Poro ja monta eläintä antavat itsensä teurastaa ihmisiltä. Vielä isompia ja väkivämpiä eläimiä taitaa ihminen kesyttää niin että ne täytyvät palvella ihmistä. Susi, Kettu ja Jänäs juoksevat niin nopeasti ettei yksikään ihminen taida heitä sauttaa, mutta kuitenkin saapi ihminen heitä haltuunsa taikka koirilla taikka pyssyillä ja raudoilla. Lintu lentää korkealla ilmassa, johonka ei kukaan ihminen taida tulla, mutta kuitenkin tappaa ihminen hänen ampumalla ili ansoilla. Kala uipi meressä ja kulkee usein ulos syvälle, mutta kuitenkin tappaa ihminen sen koukuilla ja verkoilla. Kaikkia tätä taitaa ihminen tehdä, sen tähden että hänellä on järki ja taito. Ihminen taitaa sekä nähdä ja tuta että hänellä on ruumis. Mutta paitti ruumista on jokaisella ihmisellä myös yksi järjellinen Sielu, jonka tähden hän taitaa ajatella ja päät-

Mennesket. Hesten og Oslen trække Vogne og Renen sin Kjærris og Hesten og Renen bære ogsaa Byrder paa deres Ryg. Oslen, Koen, Renen og flere Dyr lade sig slagte af Menneskene. Endnu flere og stærkere Dyr kan Mennesket tamme, saaledes at de maa tjene Mennesket. Ulven, Ræven og Haren løber saa hurtigt, at ikke noget Menneske kan naa dem, men dog faar Mennesket dem i sin Vold enten ved Hunde eller ved Bøsse og Sæfse. Fuglen flyver høit i Luften, hvorhen ikke noget Menneske kan komme, men dog dræber Mennesket den ved Stud eller ved Snarer. Fisken svømmer i Sjøen og drager ofte ud i Dybet, men dog dræber Mennesket den med Krog og med Garn. Alt dette kan Mennesket gjøre, fordi det har Forstand og Kundskab. Mennesket kan baade se og føle, at det har et Legeme. Men foruden Legemet har ethvert Menneske ogsaa en forstandig Sjæl, hvorved det kan tænke og be-

tää ja jonka tähden hän taitaa tehdä eroituksen pahan ja hyvän välillä. Minä en taida sieluani nähdä, en tuta, en huomaita sen yhdestäkään minun ruumillisella aistimella. Sieluani kutsun minä myös Hengeksi. Järjellisen sielunsa kautta on ihminen Herra kaikkein eläinten yli, kaikkein kasvojen yli ja kaikkein muitten kappaleitten yli maan päällä.

27.

Monenkaltaiset tilat ja toimitukset.

Ihmisten täytyy elää Yhteydessä toistensa kanssa. Ei yksikään ihminen itse valmiista kaikista niistä kappaleista, joita hän tarvitsee Ravinnoksi, Vaatteiksi, Huoneiksi eli yli maltaan tämän elämän Yllöspitämiseksi. Ihminen ostaa eli vaihettaa itsellensä monta tarpeellista kappaletta muilta ihmisiltä. Sentähden elävät ihmiset yhteydessä toistensa kanssa taikka isoissa Kaupungeissa eli Kylissä ja tekevät työtä sekä hyödyksi itsellensä ja muille. Sentähden on ihmisillä monenlaiset saadut ja toimi-

lutte og hvorved det kan gjøre Forskjel mellem Ondt og Godt. Jeg kan ikke se min Sjæl, ikke føle, ikke fornemme den ved nogen af mine legemlige Sandser. Min Sjæl kalder jeg ogsaa Aand. Ved sin forstandige Sjæl er Mennesket Herre over alle Dyr, over alle Vækster og over alle andre Ting paa Jorden.

27.

Forskjellige Stillinger og Forretninger.

Menneskene maa leve i Forbindelse med hverandre. Ethvert Menneske tilbereder ikke selv alle de Ting, som han behøver til Næring, Klæder, Huus eller i det Hele taget til dette Livs Opholdelse. Mennesket kjøber eller tilbytter sig mange nødvendige Ting af andre Mennesker. Derfor leve Menneskene i Forbindelse med hverandre enten i store Byer eller Pladse og arbeide baade til Gavn for sig selv og Andre. Derfor have Menneskene forskjellige Stillinger og For-

tukset. Heissä on Esivalta ja Alamaiset. Isännät ja Palvelijat. Siirtolaiset ja Asentolaiset. Päivämiehet, Kauppiamiehet, Kalastajat, Suutarit, Puusepät, Kraatarit, Rautiot, ja vielä useampia Käsitöläisiä. Lääkäreitä, Koulupoettajia, Kirjoittajia, Fouteja, Nimis-miehiä, Amtmanteja, Lääkäreitä, Pappoja, Piskpoja, Kuninkaan Neuvonantajia, Kuninkaita ja Keisareita. Niinkauvoin kuin minä vielä olen lapsi, en minä taida tehdä paljon Lahimmäiseni hyödyksi, mutta koska minä tulen isommaksi ja vanhemmaksi, silloin minäkin tahdon koettaa tehdä niin paljon hyvää ja hyödyllistä työtä kuin voin.

28.

Minun Vanhempani.

Käsitöistä ihmisiistä ovat minun Vanhempani ne, joilta minä olen vastaanottanut suurimman hyvän. Ilman minun vanhempaittani en olisi ollenkaan taitanut elää lasja ollessani. Koska vielä olin pieni lapsi ja en taitanut kävellä

ninger. Der er Dyrlighed og Undersaatter. Husbonder og Tjenere. Nomader og Bumænd. Daglønnere, Handelsmænd, Fiskere Skomagere, Tømmermænd, Skreddere, Smede, og endnu flere Slags Haandværkere. Læger, Skolelærere, Skrivere, Fogder, Lænmænd, Amtmænd, Klokkere, Præster, Biskper, Kongens Raadgivere, Konger, og Rejsere. Saalænge som jeg endnu er et Barn, kan jeg ikke gjøre Meget til Nytte for min Næste, men naar jeg bliver større og ældre, da vil ogsaa jeg bestrebe mig for at gjøre saa meget godt og nyttigt Arbeide som jeg formaar.

28.

Mine Forældre.

Blandt alle Menneffer ere mine Forældre de, af hvem jeg har modtaget de største Goder. Uden mine Forældre vilde jeg aldeles ikke kunnet leve som Barn. Da jeg endnu var et lidet Barn og ikke kunde gaa

ja en puhua, niin oli minun vanhemmilla huoli minusta. Minun rakas Äitini antoi minun imiä rinnallansa. Hän kantoi minua käsillensä ja antoi minulle jokaisen Ruoka palan. Hän valvoi minun yli, koska minä olin sairaa, ja minun tähteni hän ei usein itse saanut nukkuma rauhaa. Hän talutti minua lädestä, että minä harjauntuisin kävelemään. Hän on hyväntahfisesti päällensä ottanut paljon vaivaa minun tähteni. Minun rakas Isäni oli aina minun äitilleni avullinen tässä hänen työssjansä. Hän viriästi työtä teki toimittaaksensa minulle Ravintoa, Vaatteita ja kaikkea, joita tarvitsin. Vielä edespäinkin antavat minun vanhempani minulle kaikki, jota tarvitten. Vielä edespäinkin osoittavat he minulle paljon hyvää. Koska minulta jotakin puuttuu, niin sanon minä sen kaikkein ensimmäiseksi minun vanhemmilleni. Minä tiedän, että he minulle antavat sen, jota minä pyydän, jos he vain sen voivat, ja se on minulle hyödyllistä.

og ikke tale, saa havde mine Forældre Omsorg for mig. Min kjære Moder gav mig Die ved sit Bryst. Hun bar mig paa sine Hænder og gav mig enhver Bid Mad. Hun vaagede over mig, naar jeg var syg, og for min Skuld fik hun ofte selv ikke Fred til at sove. Hun lebede mig ved Haanden, for at jeg skulde vænne mig til at gaa. Hun har velvillig paataget sig megen Moie for min Skuld. Min kjære Fader var altid min Moder til Hjælp i hendes Arbeide. Han arbejdede flittigt for at forskaffe mig Næring, Klæder og Alt, hvad jeg behøvede. Endnu fremdeles give mine Forældre mig Alt, hvad jeg behøver. Endnu fremdeles vise de mig meget Godt. Naar der mangler mig Noget, saa siger jeg det allerførst til mine Forældre. Jeg veed, at de give mig det, som jeg beder om, dersom de kunne, og det er mig tjenligt.

29.

Raiten sen hyvän edestä, jonka minun vanhempani ovat osoittaneet minulle, en ole tainnut maksaa heille muuta kuin kiitoksen, enkä vielä nytään taida heille maksaa sen. He eivät myös ole tehneet sitä heidän oman hyötynsä tähden, mutta sentähden että he sydämeellisesti rakastavat minua. He eivät kaipaa muuta minulta maksoksi kuin että minä tulisin hyväksi lapseksi.

Kuin minusta on tullut hyvä ja Jumalatapekkääväinen ja hyväntapainen lapsi, niin se on heidän suurin ilonsa ja palkkanja. — Totisesti tahdon minä tulla hyväksi lapseksi että taitaisin tehdä rakkaille vanhimmilleni iloa! Minä tahdon myös osoittaa heille sydämeellistä rakkautta heidän uskollisen rakkauden siaan minua vastaan. Minä tahdon aina olla kiitollinen heitä vastaan heidän monen ja suuren hyvän työn edestä minua kohtaan. En tahdo koskaan vihoittaa heitä vastahakoisuudella ja tottelemattomuudella. Minä tahdon

29.

For alt det Gode, som mine Forældre have vist mig, har jeg ikke kunnet betale dem andet end Tak, heller ikke endnu formaar jeg at betale dem det. De have heller ikke gjort det for deres egen Fordels Skyld, men fordi de have mig hjertelig kjær. De fordrer ikke andet af mig som Gjengjæld end at jeg skal blive et godt Barn.

Naar jeg er bleven et godt og gudfrygtigt og skikkeligt Barn, saa er det deres største Glæde og Belønning. — Sandelig jeg vil blive et godt Barn at jeg kan gjøre mine kjære Forældre Glæde! Jeg vil ogsaa vise dem hjertelig Kjærlighed igjen for deres trofaste Kjærlighed imod mig. Jeg vil stedsse være taknemmelig imod dem for deres mange og store Velgjerninger imod mig. Jeg vil aldrig fortørne dem ved Ujenslidighed og Ulydighed. Jeg vil

aina olla nöyrä heidän käskyillensä, sillä he vaativat ei muuta minulta kuin sitä, kuin on minun hyväkseni. Jos minun vanhempani vielä kauvan elävät, niin tulevat he vanhoiksi ja heikoiksi. Jos minä silloin elän, niin olen minä nuorempi, väkevämpi ja taidan paremmin tehdä työtä kuin he. Silloin tahdon minä auttaa heitä heidän vanhuudessaansa ja heikkoudeksansa. Silloin taitanen kenties sen kautta jällensä maksaa takaisin heille vähäisen sitä hyvää, jota he minulle osoittaneet ovat. O kuinka mielelläni ja ilolla lahdon minä tämän tehdä.

30.

Sukulaiset.

Minun vanhemmilla on monta lasta paitti minua. He ovat minun veliäni ja sisariani. Minun vanhempani rakastavat veljejäni ja sisareitani yhtä paljon kuin minua. He ovat osoittaneet niille yhtä paljon hyvyttä kuin minulle ja tehvät sen vielä edespäin. Koska

stedse være lydig mod deres Befalinger, thi de forbre ikke andet af mig end det, som er til mit Bedste. Dersom mine Forældre leve endnu længe, saa vilde de blive gamle og svage. Dersom jeg lever da, saa er jeg yngre, stærkere og kan bedre arbejde end de. Da vil jeg hjælpe dem i deres Alderdom og Svag-
hed. Da vil jeg paa den Maade maaske kunne atter gjengælde dem lidt af det Gode, som de have vist mig. O hvor gjerne og glad vil jeg gjøre dette!

30.

Slægtninge.

Mine Forældre have flere Børn foruden mig. Disse ere mine Brødre og Søstre. Mine Forældre have mine Brødre og Søstre lige saa kjære som mig. De have vist dem ligesaa mange Velgjerninger som mig og gjøre det endnu fremdeles. Naar

minä rakastan veljejäni ja sisariani, koska minä aina elän sovinnossa heidan kanssa ja en riitele, silloin teen minä vanhimmilleni iloa.

Minä näen muutaman kerran vanhempani talossa myös muita sukulaisia. Minun lähimäiset sukulaiset ovat: Äijä, Ämmi, Isä ja Äiti (vanhemmat) Veli ja Sisar (Veljet ja Sisaret) Setä ja Täti, Eno ja Tati, Nopaimet ja vielä monta muuta. Kaikki sukulaiset kutsutaan yhdellä nimellä Suku. Sukulaisten pitää olla sopivaiset keskenänsä, rakastaa toisiansa, auttaa ja puollustaa toisiansa, koska mahdollinen on. Silloin he ovat yksi hyvä ja jumalata pelkääväinen suku.

31.

Sielu ja ruumis.

Minä tulen nyt vuosi vuodelta isommaksi ja vanhemmaksi ja edistyn ruumiin puolesta. Mutta minun pitää myös edistyä hengellisesti.

jeg har mine Sødsfende kjære, naar jeg steds lever i Forligelighed med dem og ikke fives, da gjør jeg mine Forældre Glæde.

Jeg seer undertiden i mine Forældres Huus ogsaa andre Slægtninge. Mine nærmeste Slægtninge ere: Bedstefader, Bedstemoder, Fader og Moder (Forældre) Broder og Søster (Sødsfende) Farsbroder og Fæster, Morbroder og Moster, Sødsfendebørn og endnu mange flere. Alle Slægtninge kaldes med et Navn Familie. Slægtninge bør være forligelige indbyrdes, have hinanden kjære, hjælpe og staa hinanden bi, naar det er muligt. Da ere de en god og gudsfrygtig Familie.

31.

Sjel og Legeme.

Jeg bliver nu Aar for Aar større og ældre* og gaar fremad i legemlig Henseende. Men jeg skal ogsaa gaa fremad i aandelig Henseende.

Hengeni ja sieluni puolesta minä edistyn silloin, koska minä myötänsä tulen paremmaksi ja ymmärtäväisemmäksi.

Se on kyllä hyvä, että minä tulen isoksi ja väkeväksi, mutta vielä paljon perempi on se minulle, jos minä tulen ymmärtäväisemmäksi, taitavammaksi ja paremmaksi. Minun ruumiini kasvaa ainoastaan muutamaa määrättyhyn aikaan ja herkiää silloin kasvasta ja alkaa jälleen tulla heikoksi. Mutta henki on loppumaton ja kuolematon.

Minun ruumiini tähden minun kyllä pitää huolta pitämän, että se taitais olla tervet ja sovelias hyödyllisiin töihin. Mutta hengestäni pitää minun pitää vielä suurempi huoli, että se taitais tulla ymmärtäväiseksi ja hyväksi. Sentähden tulee minun oppia paljon, joka olisi hyvä minun tietää. Sentähden mahdan minä aina miettiä, mikä taitaisi olla minulle hyödyksi ja vahingoksi. Sentähden tulee minun aina miettiä, mikä olisi hyvä ja mikä olisi paha, mikä olisi oikein ja mikä olisi väärin, ja että

Med Hensyn til min Aand eller Sjel da gaar jeg fremad, naar jeg steds bliver bedre og forstandigere.

Det er vistnok godt, at jeg bliver stor og stærk, men endnu meget bedre for mig er det, om jeg bliver forstandigere, skikkeligere og bedre. Mit Legeme vedbliver at vokse ifftun indtil en bestemt Tid og ophører da at vokse og begynder atter at blive skrøbeligt. Men Aanden er uforgængelig og ubødelig.

For mit Legeme bør jeg vistnok drage Omforg, at det kan være friskt og bekvemt til nyttige Arbeider. Men for min Aand bør jeg drage endnu større Omforg, at den kan blive forstandig og god. Derfor maa jeg lære meget, som er nyttigt for mig at vide. Derfor maa jeg steds betænke, hvad der kan være mig til Nytte og Skade. Derfor maa jeg altid betænke, hvad der er Godt, og hvad der er Ondt, hvad der er Ret og hvad der er Uret, og altid

aina tehdä ainoastansa sitä, joka on hyvä ja oikein.

32.

Koulu.

Minun vanhempani paras toivo on, että minusta mahtais tulla hyvä ihminen. Sentähden opettavat he minulle paljon, joka on minulle tarpeellista tietää.

He kehoittavat minua aina hyvään ja oikasevat minua, koska minä erehdyn. Minun vanhempani eivät kuitenkaan taida opettaa minulle kaiken sen opin, jonka minä tarvitten.

Heillä on monenkaltaisia muita tarpeellisia töitä toimitettavina tämän elämän ylläpitämiseksi. Sentähden on meidän hyvä esivaltamme asettanut Kouluja, joissa lapsia opetetaan kouluopettajilta vanhempain siassa. Sentähden nimitetään kouluopettajat Suomeksi myös Koulu-Vanhemmat (Opetus-isät).

Koulussa opin minä lukemaan, kirjoittamaan, lukua lastemaan ja veisaamaan. Koulussa

kun gjøre det, som er godt og rigtigt.

32.

Skole.

Mine Forældres høieste Ønske er, at jeg skal blive et godt Menneske. Derfor lære de mig meget, som er mig nyttigt at vide.

De opmuntre mig stedsse til det Gode og tilrettevise mig, naar jeg feiler. Mine Forældre kunne dog ikke lære mig alle de Kundskaber, som jeg behøver.

De have forskjellige andre nødvendige Gjæringer at udføre for dette Livs Opholdelse. Derfor har vor gode Dyrighed indrettet Skoler, hvor Børn faa Undervisning af Skolelærere i Forældres Sted. Derfor kaldes Skolelærerne paa Finsk ogsaa Skole-Forældre.

I Skolen lærer jeg at læse, skrive, regne og synge. I Skolen

opin minä tuntemaan Jumalan ja tekemään mikä hyvä on ja vihaamaan pahaa. Koulussa minua kehoitetaan tulemaan kelpoisiksi ihmisiksi, rehelliseksi ja hyväksi ihmisiksi, niin että minun vanhempani ja kaikki pitävät minun hyvänä. Sentaähden minä tahdon mielelläni käydä koulua. Minä tahdon tulla kouluun oikiasa ajassa ja käyttää itsiäni niinkuin kelpoillinen lapsi. Minä tahdon olla viereä lufemaan ja sydammeheeni kättämään sitä, jota opettaja opettaa minulle. Minä haahdon mielelläni tehdä, mitä opettaja minulle määrää; sillä hän on minulle vanhempain siasa, ja minun vanhempani ovat jättäneet minun opettajan käteen, sentähden etteivät he aina taida pitää minua oman perään katsantonsa alla. Minun vanhempani ovat jättäneet minun opettajan opetettavaksi, sentähden ettei heillä ole joutoa opettaa minua ja sentähden että he tietävät, kouluopettajan ymmärtävän monta asiata vielä paremmin kuin he itse. Sentaähden on opettajalla myös valta kaskiä ja neuvoa minua.

lærer jeg at kjende Gud og gjøre det Gode og hade det Onde. I Skolen opmuntres jeg til at blive et skikkeligt Menneſke, et retſkaffent og godt Menneſke, ſaa at mine Forældre og Alle like mig godt. Derfor vil jeg gjerne gaa i Skole. Jeg vil komme til Skolen i rette Tid og opføre mig ſom et ſikkelig Barn. Jeg vil være flittig til at læſe og gjemme i mit Hjerte, hvad Læreren lærer mig. Jeg vil gjerne gjøre, hvad Læreren paalægger mig; thi han er mig i Forældres Sted, og mine Forældre have overgivet mig i Lærerenſ Haand, fordi de ikke altid kunne have mig under deres eget Opſyn. Mine Forældre have overgivet mig til Lærerenſ Underviſning, fordi de ikke have Stunder til at lære mig og fordi de vide, at Skolelæreren forſtaar mange Ting endnu bedre end de ſelv. Derfor har Læreren ogſaa at byde og befale over mig.

Sentähden pitää minun totella häntä niinkuin vanhempiani. Minun opettajalla on paljon työtä ja vaivaa opettaisiansa minua ja muita lapsia. Mutta hän mielellänsä ottaa päällensä tämän vaivan, sentähden että hän meitä lapsia rakastaa ja niin mielellään tahtoo, että me tulisimme hyviksi ja kelpoollisiksi ihmisiksi. Koska hän joskus puhuu kovasti jollekin eli rankaisee jotakuta meistä, niin hän sen tekee, sentähden että he ovat erehtyneet ja hän tahtoo estää heitä uftammin rikkomasta.

Minä en koskaan tahdo murheelliseksi saattaa eli vihoittaa opettajani. Minä tahdon aina totella häntä ja käyttää itsiäni hänen tahtonsa jälkeen. Minä tahdon aina ilahuttaa häntä vireydellä, hyvällä käytöksellä ja kiitollisuudella hänen suuren vaivansa edestä minun tähteni.

Niinkuin opettaja on minulle vanhempiani siasa, niin ovat muut lapset eli koulu kumppanit minulle veljein ja sisaritten siasa. Sentähden pitää meidän kaikkein rakastaa toisi-

Derfor bør jeg adlyde ham som mine Forældre. Min Lærer har meget Arbeide og Noie med at undervise mig og andre Børn. Men han paatager sig gjerne denne Noie, fordi han har os Børn kjære og saa gjerne vil, at vi skulle blive gode og stikkelige Menneſker. Naar han undertiden taler haardt til Nogen eller straffer Nogen af os, saa gjør han det, fordi de have feilet og han vil afholde dem fra oftere at feile.

Jeg vil aldrig bedrøve eller fortørne min Lærer. Jeg vil steds adlyde ham og opføre mig efter hans Villie. Jeg vil steds glæde ham ved Flid, god Dpførsel og Taknemlighed for hans store Noie for min Skyld.

Ligesom Læreren er mig i Forældres Sted, saaledes ere de øvrige Børn eller Skolekammerater mig i Brødres og Søstres Sted. Derfor bør vi Alle holde af hinan-

amme. Koska me olemme viriat lukemaan, kiitolliset ja nöyrät opettajalle ja elämme sovinnossa keskenämme riitelemättä, silloin valmistumme koulussa niin että meistä tulee hyvät ihmiset, joihin kaikki mielistyvät.

33.

Jumala.

Minun vanhempani antavat minulle syötävää, koska minun on nälkä, juotavata, koska olen janoissani, vaatteita etten tarvitseisi vilustaa ja katon pääni päälle.

Mutta onkohan se minun vanhempani, jotka toimittavat sen, että maan kasvot ja yrtit kasvavat ylös maasta eläimille ruoksi, joilta me saamme maitoa ja lihaa elatusiksi, villoja, karvoja ja nahkaa vaatteiksi? Ovatko he sen tehneet, että puut kasvavat, joista me rakennamme huoneita? Tekivätkö he sen, että saataa vettä ja lunta ja että aurinko paistaa? Taitavatko he toimittaa keväimen, kesän, syksyn ja talven? Ovatko he panneet auringon,

den. Naar vi ere flittige til at læse, taknemmelige og lydige mod Læreren og leve forligeligt med hinanden uden at fives, da berebe vi os ved Skolen til at blive gode Mennesker, i hvem Alle have Velbehag.

33.

Gud.

Mine Forældre give mig at spise, naar jeg er hungrig, at drikke, naar jeg er tørstig, Klæder at jeg ikke skal fryse og Tag over Hovedet.

Men mon det vel er mine Forældre, som gjøre, at Jordens Bækster og Urter vokse op af Jorden til Føde for Dyrene, af hvilke vi faa Melk og Kjød til Næring, Uld, Haar og Skind til Klæder? Mon de have gjort, at Træerne vokse, hvoraf vi bygge Huse? Mon de gjøre, at det regner og sneer og at Solen skinner? Mon de kunne bevirke Vaar, Sommer, Høst og Vinter? Mon de have sat Solen,

kuun ja tähdet taivaalle? Ei! Kaiken tämän eivät ole vanhempani taitaneet tehdä. Sitä ei voi yksikään ihminen tehdä. Se, joka kaiken tämän on tehnyt, hän on isompi ja väkivämpi kuin minun vanhempani ja kaikki elävät ja hengettömät kappaleet maan päällä. Se, joka on tehnyt kaikkia tätä ja vielä edeskin käsin tekee sitä, hän on kaikkein ihmisten isä ja kaikkein kappalten isä; sillä hän on luonut taivaan ja maan ja kaikki, joka on taivaassa ja maan päällä. Hän on taivaan ja maan ja kaikkein kappalten herra, sillä taivas ja maa ja kaikki, kuin on taivaassa ja maan päällä, tottelee hänen tah-
toansa. Hänen nimensä on Jumala. Hän on yksi laupias ja hyvä Jumala, joka rakastaa kaikkia virjoja ja hyviä lapsia. Hänen nimeänsä tahdon minä aina mainita kunnioituksella ja kiitoksella. O, kuinka suuri onni on se minulle, että minä koulussa saan tiedon tästä minun rakkaasta ja hyvästä Jästä Jumalasta

Maanen og Stjernene paa Himmelen? Nej! Alt dette have mine Forældre ikke kunnet gjøre. Det formaar intet Menneſke at gjøre. Den, ſom har gjort alt dette, han er ſtørre og mægtigere end mine Forældre og alle Menneſker og alle levende og livløſe Ting paa Jorden. Den, ſom har gjort alt dette og endnu fremdeles gjør det, han er alle Menneſkers Fader og alle Tings Fader; thi han har ſkabt Himmelen og Jorden og Alt, ſom er i Himmelen og paa Jorden. Han er Himmelen og Jordens og alle Tings Herre, thi Himmelen og Jorden og Alt, ſom er i Himmelen og paa Jorden, adlyder hans Vil-
lie. Hans Navn er Gud. Han er en mild og god Gud, ſom elſker alle ſlittige og ſtikkelige Børn. Hans Navn vil jeg altid nævne med Vrefrygt og Takſigelſe. O, hvilken ſtor Lykke er det ikke for mig, at jeg i Skolen ſaar Kundſkab om denne min kjære og gode Gud Fader i

taivaassa ja opin tuntemaan ja tottelemaan hänen tahtonsa.

34.

En minä taida nähdä Jumalata, en kuulla häntä, en tuta häntä ruumiillisilla aistimeillani; sillä hän on henki, ja henki on näkymätön. Mutta joka paikassa minun ympärilläni, näen minä mitä Jumalan on tehnyt ja vielä nyt edespäin tekee. Jumalan kautta yllä pidetään kaikki luontokappaleet. Ilman Jumalata häviäisi kaikki. Jumala antaa ruohon ja puut kasvaa ylös maasta. Jumala antaa sadet ilmaa ja päivän paistetta. Jumala määrää vuoden aikain vaihtukset. Jumala on pannut auringon, kuun ja tähdet taivaalle. Jumala on luonut kaikki eläimet ja ravitsee heitä kaikkia. Jumala on luonut minun ja kaikki ihmiset kuvansa jälkeen ja ylläpitää kaikkia. Kaikki, jonka minun vanhempani antavat minulle, tulee alusta alkain Jumalatta; sillä Jumala on sen heille antanut. Jumala on minun Isäni, kaikkein ihmisten Isä ja kaikkein

Himmelen og lære at kjende og adlyde hans Villie.

34.

Jeg kan ikke se Gud, ikke høre ham, ikke føle ham med mine legemlige Sanser; thi han er en Aand og en Aand er usynlig. Men allesteds omkring mig ser jeg, hvad Gud har gjort og endnu fremdeles gjør. Ved Gud bestaa alle Skabninger. Uden Gud vilde Alt forgaa. Gud gjør, at Græsset og Træerne vokse op af Jorden. Gud giver Regnveir og Solskin. Gud bestemme Aarstidernes Veksling. Gud har sat Solen, Maanen og Stjernene paa Himmelen. Gud har skabt alle Dyr og ernærer dem alle. Gud har skabt mig og alle Mennesker efter sit Billede og opholder Alle. Alt, hvad mine Forældre give mig, kommer fra først af fra Gud; thi Gud har givet dem det. Gud er min Fader, alle Menneskers Fader og alle

luontokappaleitten isä. Niinkuin yksi isä rakastaa omia lapsiansa, niin rakastaa Jumala kaikkia hänen luotujansa. Sentähden tahdon minäkin rakastaa Jumalata ja sydämmessäni aina olla hänelle kiitollinen. Kaikki ihmiset ovat Jumalan lapsia, koska he tekevät hänen tahtonsa. Jumalan edessä ovat kaikki ihmiset minun veljejäni ja sisariaani. Sentähden tahdon minä rakastaa kaikkia ihmisiä, ja osoittaa jokaiselle niin paljon hyvää, kuin minulle on mahdollista.

35.

Dmatunto.

Minä en taida nähdä Jumalata, mutta hän näkee minun joka aika, hän näkee minun salaisemmassa paikassa ja pimiämmässä yössä. Hän tietää kaikki, mitä minä teen, ja kuulee, mitä minä ajattelen minun sydämmeni salaisuudessa. Ei ole mitään hänelta salattuna.

Jokaisen ihmisen ylimmäinen tahtoo pitää olla että tehdä hänen tahtonsa. Hänen tahdon

Skabningers Fader. Ligesom en Fader elsker sine Børn, saaledes elsker Gud alle sine Skabninger. Derfor vil ogsaa jeg have Gud kjær og i mit Hjerter altid være taknemmelig mod ham. Alle Mennesker ere Guds Børn, naar de gjøre hans Villie. For Gud ere alle Mennesker mine Brødre og Søstre. Derfor vil jeg elske alle Mennesker, og vise enhver saa meget Godt, som det er mig muligt.

35.

Samvittighed.

Jeg kan ikke se Gud, men han seer mig til enhver Tid, han seer mig paa det skjuleste Sted og i den mørkeste Nat. Han ved Alt, hvad jeg gjør, og hører, hvad jeg tænker i mit inderste Hjerter. Der er ikke noget skjult for ham.

Enhvert Menneskes høieste Ønske skal være at gjøre hans Villie. Hans Villie

taidan minä ja jokainen ihminen tehdä, sillä hän on tahtonsa kirjoittanut minun ja jokaisen ihmisen sydämmeehen. Hän on antanut minulle Omantunnon, joka aina pettämättä sanoo minulle, mitä minun pitää tekemän ja mitä minun ei pidä tekemän. Minun Omatuntoni on Jumalan ääni minussa, joka kehoittaa ja vetää minun hyvään ja kieltää minua väärin tekemästä. Koska minä teen jotakin hyvää, niin tunnen minä ilon ja rauhan, mutta koska minä olen tehnyt paha, niin minä tunnen rauhattomuuden ja omantunnon nuhtelemisen. Minä tahdon myötänsä ottaa vaari ja totella omantuntoni ääntä, koska se on Jumalan ääni. Minä en tahdo tehdä sitä, mikä paha olis, en salaisemmassa paikassakaan, sillä Jumala sen näkee, jos kohta se olis ihmimäiltä salattuna. Minä tahdon myötänsä tehdä hyvää, niin paljon kuin voin.

Sillä lailla tahdon minä aina tulla sisällisen ilon ja kehvata minun rakkaalle Jumalalle ja Isälle.

kan jeg og ethvert Menneſke gjøre, thi han har ſrevet ſin Billie i mit og ethvert Menneſkes Hjerter. Han har givet mig Samvittighed, ſom ſtedſe ubedrageligen ſiger mig, hvad jeg ſkal gjøre og hvad jeg ikke ſkal gjøre. Min Samvittighed er Guds Stemme i mig, ſom opmuntrer og drager mig til det Gode og forbyder mig at gjøre Uret. Naar jeg gjør noget Godt, ſaa føler jeg Glæde og Fred, men naar jeg har gjort det Onde, ſaa føler jeg Ufred og Samvittighedens Bebreiſe. Jeg vil ſtedſe være opmærkſom paa og adlyde min Samvittigheds Stemme, da den er Guds Stemme. Jeg vil ikke gjøre, hvad der er Ondt, end ikke paa det ſkjulteſte Sted, thi Gud ſeer det, om det end kan være ſkjult for Menneſkers Dine. Jeg vil ſtedſe gjøre Godt, ſaavidt jeg formaar.

Paa den Maade vil jeg ſtedſe føle inderlig Glæde og tæſkes min kjære Gud Fader.

Jesús Kristus.

Jumala on myös toisella tavalla ilmoittanut tahtonsa minulle ja kaikille ihmisille. Hän on muinaan vanhaan aikaan antanut kirjoittaa tahtonsa jumalata palkaavaisilta miehiltä yhteen kirjaan. Ja sitten on hän, koska se oikia aika tuli, uloslähettänyt ainokaisen poikansa mailmaan. Hänen ainokaisen pojan nimi on Jesús Kristus. Hän oli Jumalan kaltainen ja hänellä oli jumalallinen voima. Hän tuli maailmaan rakkaudesta ihmisistä kohtaa. Hän julisti ihmisille Jumalan tahdon ja teki itse Jumalan tahdon. Hän ei koskaan syntiä tehnyt. Hän on opettanut, kuinka me tulisimme autuiksi eli tulisimme Jumalan tykö taivaaseen koska me kuolemme. Ja sitten viimein kärsi hän meidän ja meidän synteimme tähden viattoman ja katkeran kuoleman ristin päällä. Jokainen, joka rakastaa häntä ja uskoو hänen päällensä, pitää

Jesús Kristus.

Gud har ogsaa paa en anden Maade aabenbaret sin Villie for mig og alle Menneſker. Han har forðum i gamle Dage ladet sin Villie opſkrive i en Bog af gudfrygtige Mænd. Og ſaa har han derefter, da den rette Tid kom, udsendt sin eneste Søn til Verden. Hans eneste Søn Naavn er Jesús Kristus. Han var Gud lig og han havde guddommelig Magt. Han kom til Verden af Kjærlighed til Menneſkene. Han forkyndte Menneſkene Guds Villie og gjorde ſelv Guds Villie. Han gjorde aldrig nogen Synd. Han har lært os, hvorledes vi ſkulle blive ſalige eller komme til Gud i Himmelen naar vi dø. Og ſaa til Slutning leed han for os og for vore Synders Skyld en uſkyldig og ſmertelig Død paa Korſet. Enhver, ſom elsker ham og tror paa ham, ſkal

autuaaksi tuleman. Sentähden kutsutaan häntä kaikkein ihmisten vapautajaksi ja lunastajaksi. Jeesus Kristus on minunkin vapautajani ja lunastajani. Koska hän oli kuollut ristin päällä, otettiin hän alas ja haudattiin, mutta Jumala ylösherätti hänen jälleen kuolluista. Niin meni hän jälleen ylös taivaaseen ja on nyt Jumalan tykönä ja kuule siellä meidän rukouksemme. Kuin minä tässä elämässä olen jumalata pestäväinen ja hyvä, niin saan minäkin kuoleman jälkeen tulla Jumalan tykö ja vapautajani tykö taivaassa, jossa on suula ilo ja ei yhtään surua eli kipua.

37.

Raamattu eli Jumalan Sana.

Kaikki, mitä Jeesus Kristus teki, ja kaikki, mitä hän opetti ihmisille hänen eläisjansä maan päällä, se on ylös kirjoitettu yhteen kirjaan, joka kutsutaan Biblia eli se pyhä raamattu eli Jumalan sana. Kuin olen viriä lukemaan, niin saan minäkin itse kohta lukea

blive salig. Derfor kaldes han alle Menneskers Frelser og Gjenløser. Jeesus Kristus er ogsaa min Frelser og Gjenløser. Da han var død paa Korset, blev han nedtagen og begravet, men Gud opvakte ham igjen fra de Døde. Saa drog han atter op til Himmelen og er nu hos Gud og hører der vore Bønner. Naar jeg i dette Liv er gudsfrygtig og god, saa skal ogsaa jeg efter Døden komme til Gud og min Frelser i Himmelen, hvor der er idel Glæde og ingen Sorrig eller Smerte.

37.

Skriften eller Guds Ord.

Alt, hvad Jeesus Kristus gjorde, og Alt, hvad han lærte Menneskene, medens han levede paa Jorden, det er opstrevet i en Bog, som kaldes Bibelen eller den hellige Skrift eller Guds Ord. Naar jeg er sluttig til at læse, saa skal ogsaa jeg selv snart faa læse i

Bibliata ja saan tietää kaikki, mitä Jumala on tehnyt ihmisille sekä hänen lähetettyin pyhäin miesten ja erinomattain hänen poikansa Jesuksen Kristuksen kautta.

38.

Herran Rukous:

Isä meidän.

Jesus Kristus on itse meille opettanut yhden rukouksen, jonka meidän pitää rukoilemaan Isän Jumalamme tykö. Tämän rukouksen tahdon minä oppia ulkoa. Se löytyy Bibliassa ja kuuluupi seuraavalla tavalla:

Isä meidän, joka olet taivaissa! Pyhitetty olkoon sinun nimes! Lähestulkoon sinun valtakuntas! Tapahutkoon sinun tahtos, niin maassa kuin taivaassa! Anna meille tänäpäivänä meidän jokapäiväisen leipämme! Ja anna meille meidän syntimme anteeksi, niinkuin mekin anteeksi annamme meidän velvollistemme! Ja älä johdata meitä kiusaukseen, mutta päästä meitä pahasta; sillä sinun on valtakunta ja voima ja kunnia iankaikkisesti, Amen!

Bibelen og saa at vide Alt, hvad Gud har gjort for Menneskene baade ved hans udsendte hellige Mænd og isærdeleshed ved sin Søn Jesus Kristus.

38.

Herrens Bøn:

Fader vor.

Jesus Kristus har selv lært os en Bøn, som vi skulle bede til Gud Fader. Denne Bøn vil jeg lære udenad. Den findes i Bibelen og lyder saaledes:

Fader vor, du som er i Himlene! Helliget worde dit Navn! Tilkomme dit Rige! Skee din Villie, som i Himmelen, saa og paa Jorden! Giv os idag vort daglige Brød! Og forlad os vor Skyld, som vi og forlade vore Skyldnere! Og led os ikke udi Fristelse, men frie os fra det Onde; thi dit er Riget, Magten og Eren i Ewighed, Amen!

Puustavit niinkuin
ne kirjoituksessa
kirjoitetaan.

A B C D E

F G H I J

K L M N O

P Q R S T U

V W X Y Z

A B

Bogstaverne saaledes
som de skrives.

a b c d e

f g h i j

k l m n o

p q r s t u

v w x y z

a b

Aino. Biblia. David. Elefanti.

Farao. Gabriel. Hevoinen.

Ivet. Jakkiläinen. Kissa. Liha.

Morsian. Niittu. Orava. Pallas.

Pötkö. Saita. Tiikeri. Urias.

Huolli. Völha. Ystvi. Zenobia.

Äiti. Ögy.

Isä nauttaa ruokaa. Äiti
lyppää maitoa. Veli perkaa kaloja.
Sijar maistaa ruokaa. Lapsi imee
nysää. Konhi kutoo verkkoja.
Koiria seuraa jätentäysä. Maito
on terveellinen ruoka. Niittu on
pellon äiti. Sanasta miestä, far-
vesta haikua.

Suomenkieltä.

1 I	2 II	3 III
Yksi	Kaksi	Kolme
4 IIII	5 V	6 VI
Neljä	Viisi	Kuusi
7 VII	8 VIII	
Seitsemän	Kahdeksan.	
9 IX	10 X	
Yhdeksän	Kymmenen	
11 XI	12 XII	
Yksitoista	Kaksitoista	
13 XIII	14 XIII	
Kolmetoista	Neljätoista	
15 XV	16 XVI	
Viisitoista	Kuusitoista	

Norjankieltä.

1 I	2 II	3 III
En	To	Tre
4 IIII	5 V	6 VI
Fire	Fem	Seks
7 VII		8 VIII
Ettv		Olte
9 IX		10 X
Hi		Ti.
11 XI		12 XII
Elleve		Tolv
13 XIII		14 XIII
Tretten		Fjorten
15 XV		16 XVI
Femten		Seksten

Luvut	
17 XVII	
Seitsemäntoista	
18 XVIII	
Kahdeksantoista	
19 XIX	20 XX
Yhdeksäntoista	Kaksikymmentä
21	22
Yksikolmatta	Kaksikolmatta
23	
Kolmekolmatta	
ja niin edespäin.	
30	
Kolmekymmentä	
40	
Neljäkymmentä	
50	
Viisikymmentä	
60	70
Kuusikymmentä	Seitsemän-
80	kymmentä.
Kahdeksankymmentä	
90	100
Yhdeksänkymmentä	Sata
1000	1,000,000
Tuhannen	Milljoona.

Tal.	
17 XVII	
Sitten	
18 XVIII	
Atten	
19 XIX	XX
Ritten	Tyve.
21	22
En og tyve	To og tyve
23	
Tre og tyve	
og saa videre.	
30	
Tredve	
40	
Firti	
50	
Femti	
60	70
Seksti	Syoti
80	
Otti	
90	100
Nitti	Hundrede
1000	1,000,000
Tusind	Million.

Laskutaulu:

2 Kertaa	2 on 4	3 Kertaa	3 on 9	4 Kertaa	4 on 16
2 —	3 * 6	3 —	4 * 12	4 —	5 * 20
2 —	4 * 8	3 —	5 * 15	4 —	6 * 24
2 —	5 * 10	3 —	6 * 18	4 —	7 * 28
2 —	6 * 12	3 —	7 * 21	4 —	8 * 32
2 —	7 * 14	3 —	8 * 24	4 —	9 * 36
2 —	8 * 16	3 —	9 * 27	4 —	10 * 40
2 —	9 * 18	3 —	10 * 30		
2 —	10 * 20				
5 Kertaa	5 on 25	6 Kertaa	6 * 36	7 Kertaa	7 on 49
5 —	6 * 30	6 —	7 * 42	7 —	8 * 56
5 —	7 * 35	6 —	8 * 48	7 —	9 * 63
5 —	8 * 40	6 —	9 * 54	7 —	10 * 70
5 —	9 * 45	6 —	10 * 60		
5 —	10 * 50				
8 Kertaa	8 on 64	9 Kertaa	9 on 81		
8 —	9 * 72	9 —	10 * 90		
8 —	10 * 80	10 —	10 * 100		

Boken kan beholdes i

bare til bruk
1 måned på lesesal

fra siste dato stemples på denne listan.

Læser det betales 25 ore pr. uke.

30 OKT. 1920

12 JAN. 1922

Fb

494.541

ABC

Finmarksbiblioteket

Finmarksbiblioteket